Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (druhá rozšírená komora)

z 25. septembra 2024*

„Vnútorný trh – Zastupovanie pred EUIPO – Zápis do zoznamu oprávnených zástupcov – Zamietnutie žiadosti – Žiadateľ, ktorý nie je štátnym príslušníkom niektorého členského štátu EHP – Výnimka z podmienky štátnej príslušnosti – Článok 120 ods. 4 písm. b) nariadenia (EÚ) 2017/1001 – Pojem ‚vysokokvalifikovaný odborník' – Zásada právnej istoty – Právo byť vypočutý – Zmena rozhodnutia – Nedostatok právomoci Všeobecného súdu"

Vo veci T-727/20 RENV,

Nigar Kirimova, bydliskom v Mníchove (Nemecko), v zastúpení: A. Parassina a A. García López, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO), v zastúpení: A. Söder, splnomocnená zástupkyňa,

žalovanému,

VŠEOBECNÝ SÚD (druhá rozšírená komora),

v zložení: predsedníčka komory A. Marcoulli (spravodajkyňa), sudcovia V. Tomljenović, R. Norkus, W. Valasidis a L. Spangsberg Grønfeldt,

tajomník: I. Kurme, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na uznesenie z 21. apríla 2023, Kirimova/EUIPO (C-306/22 P, neuverejnené, EU:C:2023:338),

po pojednávaní z 23. februára 2024,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok

1 Svojou žalobou podanou na základe článku 263 ZFEÚ žalobkyňa, pani Nigar Kirimova, navrhuje zrušenie rozhodnutia výkonného riaditeľa Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) č. ER 93419-2020 z 30. septembra 2020, týkajúceho sa žiadosti o výnimku, ktorú podala podľa článku 120 ods. 4 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 154, 2017, s. 1) (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Okolnosti predchádzajúce sporu

2 Dňa 10. októbra 2019 žalobkyňa podala na EUIPO žiadosť o zápis do zoznamu oprávnených zástupcov pred týmto úradom v súlade s článkom 120 nariadenia 2017/1001. Keďže žalobkyňa je štátnou príslušníčkou Azerbajdžanskej republiky, požiadala súčasne na základe odseku 4 písm. b) toho istého článku o výnimku z požiadavky byť štátnou príslušníčkou niektorého z členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), formulovanej v článku 120 ods. 2 písm. a) uvedeného nariadenia.

3 Listom z 30. januára 2020 EUIPO informoval žalobkyňu o tom, že jej žiadosť o výnimku je neprípustná.

4 Listami z 9. a 13. marca 2020, ktorých obsah bol v podstate rovnaký, žalobkyňa podala pripomienky v reakcii na list EUIPO z 30. januára 2020.

5 Dňa 30. septembra 2020 výkonný riaditeľ EUIPO napadnutým rozhodnutím zamietol žiadosť žalobkyne o výnimku.

Návrhy účastníkov konania

6 Žalobkyňa v podstate navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zrušil napadnuté rozhodnutie,

– nariadil EUIPO, aby jej udelil výnimku z požiadavky štátnej príslušnosti,

– nariadil EUIPO, aby ju zapísal do zoznamu oprávnených zástupcov,

– uložil EUIPO povinnosť nahradiť trov konania.

7 EUIPO navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zamietol žalobu ako nedôvodnú,

– uložil žalobkyni povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

O druhom a treťom žalobnom dôvode žalobkyne

8 EUIPO tvrdí, že Všeobecný súd nemá právomoc ukladať príkazy inštitúciám alebo orgánom Európskej únie a že druhý a tretí žalobný dôvod žalobkyne sú teda neprípustné. EUIPO dodáva, že Všeobecný súd nemá právomoc zmeniť napadnuté rozhodnutie, pretože takáto právomoc existuje iba vo vzťahu k rozhodnutiam odvolacích senátov. Podľa EUIPO príslušný legislatívny rámec neupravuje možnosť podať opravný prostriedok na odvolací senát proti takému rozhodnutiu, ako je napadnuté rozhodnutie.

9 Žalobkyňa k tomu uvádza, že navrhuje Všeobecnému súdu, aby zmenil napadnuté rozhodnutie a že Všeobecný súd má právomoc zmeniť rozhodnutia EUIPO podľa článku 72 nariadenia 2017/1001, ustanovenia, ktoré sa v tomto prípade uplatňuje analogicky, ako to bolo vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 13. júla 2017, Rosenich/EUIPO (T-527/14, EU:T:2017:487). V dôsledku toho, ak by sa Všeobecný súd domnieval, že napadnuté rozhodnutie má byť zrušené, musí ho zmeniť. Vyplýva to aj z článku 103 nariadenia 2017/1001. Výkonný riaditeľ navyše porušil „podstatnú formálnu náležitosť“, keď jej odoprel možnosť podať opravný prostriedok proti napadnutému rozhodnutiu na odvolací senát EUIPO.

10 Žalobkyňa v žalobe vo svojom druhom a treťom žalobnom dôvode navrhla Všeobecnému súdu, aby „nariadil EUIPO“, aby jej udelil výnimku z podmienky štátnej príslušnosti a zapísal ju do zoznamu oprávnených zástupcov. V replike a v pripomienkach po vrátení veci žalobkyňa prostredníctvom tých istých žalobných dôvodov navrhla Všeobecnému súdu, aby „zmenil [napadnuté] rozhodnutie“ tak, že jej udelí výnimku z podmienky štátnej príslušnosti a nariadi EUIPO, aby ju zapísal do zoznamu oprávnených zástupcov. Bez ohľadu na otázku, či tým žalobkyňa zmenila rozsah uvedených žalobných dôvodov a na prípustnosť takejto zmeny v prejednávanej veci však stačí uviesť, že v oboch prípadoch musia byť uvedené žalobné dôvody zamietnuté vzhľadom na nedostatok právomoci Všeobecného súdu rozhodnúť o nich.

11 V prvom rade v rozsahu, v akom treba uvedené žalobné dôvody považovať za dôvody, ktorými žalobkyňa navrhuje Všeobecnému súdu, aby nariadil EUIPO prijať určité opatrenia, treba pripomenúť, že Všeobecný súd nemá v rámci preskúmania zákonnosti na základe článku 263 ZFEÚ právomoc dávať príkazy inštitúciám, orgánom, úradom a agentúram Únie, hoci by sa týkali podmienok vykonania jeho rozsudkov (pozri uznesenie z 26. októbra 1995, Pevasa a Inpesca/Komisia, C-199/94 P a C-200/94 P, EU:C:1995:360, bod 24 a citovaná judikatúra). Podľa článku 266 ZFEÚ v prípade zrušenia aktu musí inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra, ktorá ho vydala, prijať opatrenia, aby vyhovela rozsudku.

12 V druhom rade v rozsahu, v akom treba uvedené žalobné dôvody považovať za dôvody, ktorými žalobkyňa navrhuje Všeobecnému súdu, aby zmenil napadnuté rozhodnutie, treba uviesť, že Všeobecný súd nemá právomoc zmeniť také rozhodnutie výkonného riaditeľa, ako je rozhodnutie, ktoré prijal podľa článku 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001.

13 Je pravda, že článok 72 ods. 3 nariadenia 2017/1001 stanovuje, že „Všeobecný súd má právomoc napadnuté rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť“. Treba však uviesť, že uvedené ustanovenie sa týka iba žalôb podaných proti rozhodnutiam odvolacích senátov, a nie žalôb podaných proti rozhodnutiam výkonného riaditeľa. Takýto výklad vyplýva zo znenia článku 72 uvedeného nariadenia, ktorý sa podľa jeho odseku 1 týka iba „rozhodnutí odvolacieho senátu o odvolaní“, ako aj zo štruktúry kapitoly VII (články 66 až 73) tohto nariadenia, ktorá sa týka iba odvolacích

konaní pred odvolacími senátmi a výsledku týchto konaní. Článok 72 ods. 3 uvedeného nariadenia preto nemožno vykladať tak, že priznáva Všeobecnému súdu právomoc zmeniť rozhodnutie výkonného riaditeľa.

14 Tvrdenia žalobkyne založené na rozsudku z 13. júla 2017, Rosenich/EUIPO (T-527/14, EU:T:2017:487), a článku 103 ods. 1 prvej vete nariadenia 2017/1001 nemôžu viesť k inému výkladu.

15 Po prvé predmetom veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 13. júla 2017, Rosenich/EUIPO (T-527/14, EU:T:2017:487), bola žaloba o neplatnosť podaná proti rozhodnutiu odvolacieho senátu, ktorým bol zamietnutý zápis fyzickej osoby do zoznamu oprávnených zástupcov z dôvodu, že nespĺňala požiadavku upravenú v článku 93 ods. 2 písm. b) nariadenia Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 78, 2009, s. 1) [teraz článok 120 ods. 2 písm. b) nariadenia 2017/1001]. Naproti tomu predmetom prejednávanej veci je žaloba o neplatnosť podaná proti rozhodnutiu výkonného riaditeľa, ktorým odmietol udeliť žalobkyni výnimku z požiadavky upravenej v článku 120 ods. 2 písm. a) nariadenia 2017/1001 podľa odseku 4 písm. b) toho istého článku, ktorý výslovne priznáva výkonnému riaditeľovi právomoc prijať takéto rozhodnutie. Rozhodnutie, ktoré Všeobecný súd zmenil vo veci, na ktorú sa odvoláva žalobkyňa, teda bolo rozhodnutím odvolacieho senátu, zatiaľ čo napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím výkonného riaditeľa, čo potvrdzuje výklad prijatý v bode 13 vyššie.

16 Navyše na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, žalobkyňa nemala možnosť podať odvolanie proti napadnutému rozhodnutiu na odvolací senát. Podľa článku 66 ods. 1 nariadenia 2017/1001, vykladaného v spojení s článkom 159 písm. a) až d) a f) toho istého nariadenia, možno odvolaním na odvolacom senáte napadnúť iba rozhodnutia prieskumových pracovníkov, námietkových oddelení, oddelenia zodpovedného za register, zrušovacích oddelení a prípadne akéhokoľvek iného oddelenia alebo osoby, ktoré na tento účel vymenoval výkonný riaditeľ. Rovnako podľa článku 165 ods. 1 tohto nariadenia, vykladaného v spojení s článkami 160 až 164 toho istého nariadenia, sú odvolacie senáty zodpovedné za rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam prijatým prieskumovými pracovníkmi, námietkovými oddeleniami, oddelením zodpovedným za register, zrušovacími oddeleniami a prípadne akýmkoľvek úradníkom alebo oddelením, ktoré na tento účel vymenoval výkonný riaditeľ. Z týchto ustanovení teda vyplýva, že rozhodnutia výkonného riaditeľa nemožno napadnúť odvolaním na odvolacích senátoch a že odvolacie senáty nemajú právomoc rozhodovať o odvolaniach podaných proti takýmto rozhodnutiam. Toto konštatovanie nie je popreté okolnosťami veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 13. júla 2017, Rosenich/EUIPO (T-527/14, EU:T:2017:487), pretože v uvedenej veci sa rozhodnutie odvolacieho senátu napadnuté na Všeobecnom súde netýkalo odvolania proti rozhodnutiu výkonného riaditeľa, ale, ako vyplýva z bodu 14 uvedeného rozsudku, odvolania proti rozhodnutiu „riaditeľa odboru ‚Podpora hlavnej činnosti' EUIPO v postavení člena oddelenia pre správu ochranných známok a dizajnov a právne otázky".

17 Po druhé článok 103 nariadenia 2017/1001 upravuje zrušenie rozhodnutí EUIPO a vo svojom odseku 1 prvej vete stanovuje, že „ak [EUIPO] urobil zápis do registra alebo vydal rozhodnutie, ktoré obsahuje zrejmú chybu pripísateľnú [EUIPO], zabezpečí výmaz zápisu alebo zrušenie rozhodnutia". Treba uviesť, že uvedené ustanovenie sa netýka právomoci Všeobecného súdu zmeniť rozhodnutie a teda tomuto súdu nemožno priznať právomoc zmeniť rozhodnutie výkonného riaditeľa.

18 Druhý a tretí žalobný dôvod žalobkyne musia byť preto zamietnuté vzhľadom na nedostatok právomoci Všeobecného súdu rozhodnúť o nich.

O veci samej

19 Na podloženie žaloby žalobkyňa uvádza päť žalobných dôvodov, z ktorých prvý je založený na porušení zásady právnej istoty, druhý na porušení článku 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001, tretí na porušení zásady riadnej správy vecí verejných, štvrtý na porušení práva byť vypočutý a piaty na nesprávnom posúdení dôkazných prostriedkov.

20 V tomto prípade Všeobecný súd považuje za vhodné začať preskúmaním druhého žalobného dôvodu.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001

21 Žalobkyňa v podstate tvrdí, že výkonný riaditeľ porušil článok 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001 tým, že v napadnutom rozhodnutí nesprávne vyložil a uplatnil uvedené ustanovenie. Predovšetkým, požiadavka odbornej praxe v členskom štáte oprávnenia porušuje základné zásady Únie. Takáto požiadavka je ďalej diskriminačná a bezdôvodná vo vzťahu k cieľu tohto ustanovenia, pretože prax získaná v rôznych členských štátoch musí mať rovnakú hodnotu. Napokon prístup výkonného riaditeľa by spôsoboval neopodstatnenosť článku 120 ods. 2 písm. c) uvedeného nariadenia, pretože jeho druhá časť upravuje možnosť získať oprávnenie bez predchádzajúceho výkonu praxe.

22 EUIPO k tomu predovšetkým uvádza, že byť kvalifikovaný v zmysle článku 120 ods. 2 písm. c) nariadenia 2017/1001 neznamená byť „vysokokvalifikovaný“ v zmysle článku 120 ods. 4 písm. b) toho istého nariadenia. Ďalej podľa EUIPO požiadavka odbornej praxe v členskom štáte oprávnenia neobmedzuje slobodné poskytovanie služieb, pretože žiadateľ nemusí vykonávať svoju činnosť z tohto územia, ale musí sa opierať o svoje vnútroštátne oprávnenie v zmysle článku 120 ods. 2 písm. c) nariadenia 2017/1001. V tomto prípade však žalobkyňa nepreukázala, že sa opierala o svoje írske oprávnenie, ani že ho použila. Navyše podľa EUIPO, keďže pravidlá pre získanie oprávnenia na zastupovanie nie sú v EHP rovnaké, prístup výkonného riaditeľa umožňuje zabezpečiť, že žiadatelia sú vysokokvalifikovaní. Napokon, a to v každom prípade, aj keby bol prístup výkonného riaditeľa nesprávny, v tomto prípade nebola preukázaná žiadna odborná prax na doloženie, že žiadateľka je vysokokvalifikovaná.

23 V rozsahu, v akom prejednávaný žalobný dôvod nastoľuje otázku, či výkonný riaditeľ porušil článok 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001, treba na začiatok pripomenúť, že toto ustanovenie sa nachádza v kapitole IX uvedeného nariadenia, obsahujúcej ustanovenia upravujúce „konanie“, a konkrétnejšie v jej oddiele 4 týkajúcom sa „zastupovania“.

24 V tomto poslednom ohľade platí, že v súlade s článkom 120 ods. 1 písm. a) a b) nariadenia 2017/1001 zastupovanie fyzických alebo právnických osôb pred EUIPO môže vykonávať iba oprávnený advokát alebo oprávnení zástupcovia, ktorých mená sú uvedené v zozname, ktorý vedie EUIPO.

25 Podmienky zápisu do zoznamu oprávnených zástupcov, ktorý vedie EUIPO, sú stanovené v odseku 2 písm. a), b) a c) toho istého článku. Ide o tri kumulatívne požiadavky. Zapísať teda možno každú fyzickú osobu, ktorá po prvé je štátnym príslušníkom členského štátu EHP (ďalej len „požiadavka štátnej príslušnosti“), po druhé má svoje sídlo alebo miesto zamestnania v EHP (ďalej len „požiadavka sídla“) a po tretie je oprávnená na zastupovanie fyzických alebo právnických osôb

v oblasti ochranných známok pred Úradom Beneluxu pre duševné vlastníctvo alebo pred centrálnym úradom priemyselného vlastníctva členského štátu EHP (ďalej len „požiadavka oprávnenia“).

26 Odsek 4 toho istého článku stanovuje, že výkonný riaditeľ EUIPO môže udeliť výnimky z prvej a tretej z uvedených požiadaviek. Pokiaľ ide konkrétne o požiadavku štátnej príslušnosti, článok 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001, ktorý je ustanovením, ktorého porušenie žalobkyňa uvádza v tomto prípade, stanovuje, že výkonný riaditeľ „môže udeliť“ výnimku „v prípade vysokokvalifikovaných odborníkov“ za predpokladu, že sú splnené ostatné dve požiadavky. Okrem toho, pokiaľ ide o požiadavku oprávnenia, podľa ktorej žiadatelia „musia túto činnosť pravidelne vykonávať aspoň počas piatich rokov“, výkonný riaditeľ môže podľa článku 120 ods. 4 písm. a) uvedeného nariadenia udeliť výnimku z tohto pravidelného výkonu, „ak žiadateľ predloží dôkaz o tom, že požadovanú kvalifikáciu získal iným spôsobom“.

27 Treba teda určiť, či, ako to konštatoval výkonný riaditeľ v bode 21 napadnutého rozhodnutia, priznanie postavenia „vysokokvalifikovaného odborníka“ uvedeného v článku 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001 vyžaduje podstatnú odbornú prax v členskom štáte oprávnenia.

28 V tejto súvislosti treba na začiatok uviesť, že ani nariadenie 2017/1001, a dokonca ani delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/625 z 5. marca 2018, ktorým sa dopĺňa nariadenie 2017/1001 a ktorým sa zrušuje delegované nariadenie (EÚ) 2017/1430 (Ú. v. EÚ L 104, 2018, s. 1), a vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/626 z 5. marca 2018, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 o ochrannej známke Európskej únie a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie (EÚ) 2017/1431 (Ú. v. EÚ L 104, 2018, s. 37), nedefinujú pojem „vysokokvalifikovaný odborník“. Okrem toho žiadna definícia uvedeného pojmu sa nenachádzala ani v predchádzajúcom nariadení č. 207/2009, do ktorého bol tento pojem v jeho článku 93 ods. 4 písm. b) zavedený článkom 1 bodom 87 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2424 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 o ochrannej známke Spoločenstva a nariadenie Komisie (ES) č. 2868/95, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 40/94 o ochrannej známke Spoločenstva, a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 2869/95 o poplatkoch splatných Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 21).

29 V tejto situácii teda treba pri výklade pojmu práva Únie zohľadniť nielen znenie ustanovenia, v ktorom je uvedený, ale aj kontext, v ktorom sa nachádza, a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudok z 24. novembra 2011, Circul Globus Bucureşti, C-283/10, EU:C:2011:772, bod 32).

30 Pokiaľ ide o znenie a kontext dotknutého ustanovenia, po prvé treba uviesť, že pojem „vysokokvalifikovaný odborník“ je zložený z troch významových slov. V bežnom zmysle týchto slov podstatné meno „odborník“ označuje profesionála alebo špecialistu, prídavné meno „kvalifikovaný“ znamená, že táto osoba má kvality, zručnosti, schopnosti alebo vedomosti na výkon niečoho a príslovka „vysoko“ označuje zvlášť pokročilý stupeň tejto kvalifikácie. Ako celok sa teda uvedený pojem zjavne týka špecialistu, ktorý má zvlášť pokročilé kvality, zručnosti, schopnosti alebo vedomosti, a to v tomto prípade, vzhľadom na kontext, v ktorom sa tento pojem nachádza, v oblasti ochranných známok.

31 Z doslovného hľadiska sa tak nezdá, že pojem „vysokokvalifikovaný odborník“ ako taký obsahuje obmedzenie, pokiaľ ide o spôsoby získania kvalít, zručností, schopností alebo vedomostí v oblasti ochranných známok dotknutým špecialistom, najmä vo vzťahu k určitému miestu alebo typu danej činnosti.

32 Po druhé v uvedenom ustanovení sa uvádza, že dve ďalšie požiadavky upravené v článku 120 ods. 2 písm. b) a c) nariadenia 2017/1001, a to požiadavka sídla a požiadavka oprávnenia, musia byť v každom prípade splnené na to, aby bolo možné udeliť výnimku z požiadavky štátnej príslušnosti. Toto spresnenie nachádzajúce sa v dotknutom ustanovení tak zdôrazňuje nielen kumulatívnu povahu troch požiadaviek upravených v článku 120 ods. 2 nariadenia 2017/1001, ale aj ich nezávislosť.

33 Požiadavku oprávnenia totiž podľa pravidiel uvedených v článku 120 ods. 2 písm. c) nariadenia 2017/1001 musia spĺňať tak fyzické osoby, ktoré majú štátnu príslušnosť členského štátu EHP a spĺňajú teda požiadavku štátnej príslušnosti, ako aj fyzické osoby, ktoré nemajú štátnu príslušnosť členského štátu EHP a požadujú výnimku z požiadavky štátnej príslušnosti vzhľadom na ich postavenie „vysokokvalifikovaného odborníka“.

34 Zo znenia dotknutého ustanovenia a z kontextu, v ktorom sa nachádza, teda vyplýva, že postavenie „vysokokvalifikovaného odborníka“ je nezávislé od požiadavky oprávnenia, túto požiadavku dopĺňa a nesúvisí s podmienkami vyžadovanými na jej splnenie (alebo na získanie výnimky v súvislosti s touto požiadavkou), a konkrétnejšie ani s členským štátom, od ktorého bolo uvedené oprávnenie získané v súlade s jeho vnútroštátnou úpravou. Zvlášť pokročilé kvality, zručnosti, schopnosti alebo vedomosti v oblasti ochranných známok, ktoré umožňujú preukázať postavenie „vysokokvalifikovaného odborníka“, tak osoba, ktorá nie je štátnym príslušníkom EHP, mohla získať ako v členskom štáte EHP, tak aj v tretej krajine, a to pred alebo po získaní vnútroštátneho oprávnenia v EHP v zmysle článku 120 ods. 2 písm. c) nariadenia 2017/1001.

35 Pokiaľ ide o ciele sledované právnou úpravou, ktorej súčasťou je dotknuté ustanovenie, z odôvodnenia 43 nariadenia 2017/1001 vyplýva, že pravidlá v oblasti zastupovania pred EUIPO musia zaručovať hladké, účinné a efektívne fungovanie systému ochrannej známky Európskej únie. Rovnako v odôvodnení 18 delegovaného nariadenia 2018/625 sa pripomína, že uvedené pravidlá musia zaručiť hladké, účinné a efektívne fungovanie tohto systému.

36 Sledovanie takýchto cieľov v oblasti zastupovania v rámci systému ochrannej známky Európskej únie však nepredpokladá, že postavenie „vysokokvalifikovaného odborníka“ je podmienené určitou odbornou praxou v danom členskom štáte alebo má súvislosť s daným členským štátom.

37 Z hľadiska cieľov sledovaných pravidlami v oblasti zastupovania sa zdá naopak irelevantné, že zvlášť pokročilé kvality, zručnosti, schopnosti alebo vedomosti špecialistu žiadajúceho o výnimku boli získané v určitom členskom štáte a nie v inom, ba dokonca v tretej krajine, keďže aj žiadateľ, ktorý nemá štátnu príslušnosť niektorého členského štátu EHP, musí v každom prípade spĺňať požiadavky sídla a oprávnenia, ktoré si zase vyžadujú vzťah s niektorým členským štátom EHP.

38 Z uvedeného vyplýva, že požiadavka odbornej praxe v členskom štáte oprávnenia, ktorú uplatnil výkonný riaditeľ v napadnutom rozhodnutí, vyplýva z nadmerne reštriktívneho a nesprávneho výkladu pojmu „vysokokvalifikovaného odborníka“ v zmysle článku 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001 tým, že stanovuje nevyhnutnú súvislosť medzi týmto pojmom a krajinou oprávnenia v zmysle článku 120 ods. 2 písm. c) toho istého nariadenia. Takýto výklad nie je v súlade s významom uvedeného pojmu, ako vyplýva z jeho znenia, kontextu a cieľov. Žiadne z týchto

kritérií výkladu totiž neumožňuje vyvodiť, že postavenie „vysokokvalifikovaného odborníka“ vyžaduje ako nevyhnutnú podmienky odbornú prax, a navyše podstatnú, v členskom štáte oprávnenia.

39 Keďže teda výkonný riaditeľ porušil článok 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001 tým, že vyložil nadmerne reštriktívne a nesprávne pojem „vysokokvalifikovaného odborníka“, treba vyhovieť druhému žalobnému dôvodu.

40 Treba však uviesť, že ako to tvrdí EUIPO na Všeobecnom súde, napadnuté rozhodnutie nie je založené iba na údajnom nedostatku odbornej praxe v členskom štáte oprávnenia, zohľadnenom v bode 21 uvedeného rozhodnutia. Ako totiž vyplýva z bodov 20 a 22 tohto rozhodnutia, toto rozhodnutie je založené aj na údajne celkovo príliš nízkej úrovni dôkazných prostriedkov predložených žalobkyňou, ktoré neumožňujú domnievať sa, že je „vysokokvalifikovanou“ odborníčkou, pričom výkonný riaditeľ pripustil, že je kvalifikovanou odborníčkou. Napadnuté rozhodnutie sa teda opiera v podstate o dva odlišné a nezávislé základy, ktoré sa týkajú jednak miesta odbornej praxe a jednak úrovne odbornej kvalifikácie preukázanej dôkaznými prostriedkami. Z toho vyplýva, že porušenie článku 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001, ktorého sa dopustil výkonný riaditeľ, pokiaľ ide o miesto odbornej praxe, nemôže viesť ako také k zisteniu protiprávnosti tohto rozhodnutia ako celku, keďže toto porušenie nemá vplyv na základ napadnutého rozhodnutia týkajúci sa úrovne odbornej kvalifikácie.

41 Všeobecný súd teda považuje za vhodné preskúmať prvý žalobný dôvod.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady právnej istoty

42 Žalobkyňa tvrdí, že výkonný riaditeľ porušil zásadu právnej istoty tým, že na jej žiadosť o výnimku retroaktívne uplatnil usmernenia týkajúce sa prieskumu, ktorý vykonáva EUIPO, uvedené v článku 153 ods. 1 písm. l) nariadenia 2017/1001 (ďalej len „usmernenia EUIPO“) z roku 2020, ktoré neboli účinné v okamihu tejto žiadosti. Odpoveď žalobkyne z 9. a 13. marca 2020 nebola novou žiadosťou, takže jedinou žiadosťou žalobkyne bola žiadosť z 10. októbra 2019. Usmernenia EUIPO, ktoré sa uplatňovali, boli teda usmernenia, ktoré boli účinné v okamihu tejto žiadosti, teda usmernenia z roku 2017, pričom tieto nevyžadovali odbornú prax v členskom štáte oprávnenia. Je nesprávne tvrdiť, že usmernenia EUIPO z roku 2020 obsahujú iba ďalšie podrobnosti k usmerneniam z roku 2017 a že nezmenili výklad požiadaviek stanovených v právnych predpisoch, takže výkonný riaditeľ uplatnil prístup, ktorý sa nenachádza v právnej úprave.

43 EUIPO k tomu uvádza, že nepovažoval odpoveď žalobkyne z 9. a 13. marca 2020 za novú žiadosť. Zdôrazňuje, že požiadavka byť „vysokokvalifikovaným odborníkom“ bola „zavedená do [nariadenia 2017/1001] poslednou legislatívnou reformou z roku 2017“, ktorou „teda normotvorca zaviedol prísnejšie kritérium“ na udelenie výnimky z podmienky štátnej príslušnosti v porovnaní s nariadením č. 207/2009, ktoré odkazovalo iba na „osobitné okolnosti“. Usmernenia EUIPO z roku 2020 upravujú iba ďalšie podrobnosti a nemenia požiadavky stanovené v právnych predpisoch. EUIPO uvádza, že všetky žiadosti podané podľa nariadenia 2017/1001 boli preskúmané rovnako. Napokon podľa EUIPO ak mala žalobkyňa pochybnosti o dokumentoch, ktoré treba predložiť, mala ho kontaktovať.

– *Úvodné pripomienky k uplatniteľným právnym zásadám*

44 Zásada právnej istoty, ktorá je súčasťou všeobecných zásad práva Únie a ktorej logickým dôsledkom je zásada ochrany legitímnej dôvery, vyžaduje, aby právne pravidlá boli jasné, presné a ich účinky predvídateľné, aby sa dotknuté osoby vedeli orientovať v právnych situáciách a vzťahoch, na ktoré sa vzťahuje právny poriadok Únie (rozsudky z 8. decembra 2011, France Télécom/Komisia, C-81/10 P, EU:C:2011:811, bod 100, a z 9. októbra 2014, Traum, C-492/13, EU:C:2014:2267, bod 28).

45 Zásada právnej istoty nevyžaduje, aby nedošlo k zmene právnych pravidiel. Jednotlivec sa tak nemôže spoliehať na to, že nedôjde k nijakým zmenám týchto pravidiel, ale môže spochybniť len spôsob vykonania takejto zmeny (rozsudok zo 7. júna 2005, VEMW a i., C-17/03, EU:C:2005:362, bod 81).

46 V tomto poslednom ohľade, pokiaľ ide konkrétnejšie o časovú pôsobnosť právnych pravidiel, podľa judikatúry platí, že hoci právny základ aktu a príslušné procesné pravidlá musia byť účinné v čase prijatia tohto aktu, dodržanie zásad, ktorými sa riadi časová pôsobnosť zákona, ako požiadavky týkajúce sa zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery vyžadujú uplatnenie hmotnoprávnych pravidiel účinných v čase dotknutých skutkových okolností, aj keď tieto pravidlá už nie sú účinné v čase prijatia dotknutého aktu inštitúciou Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. júna 2016, Komisia/McBride a i., C-361/14 P, EU:C:2016:434, bod 40 a citovaná judikatúra, a z 15. marca 2018, Deichmann, C-256/16, EU:C:2018:187, bod 76).

47 Pokiaľ ide o usmernenia EUIPO, z ich úvodnej časti vyplýva, že ide o dokument prijatý rozhodnutím výkonného riaditeľa, ktorý má odrážať prax EUIPO v oblasti ochranných známok a pritom ju kodifikovať. Z rozhodnutí výkonného riaditeľa prijímajúcich usmernenia EUIPO vyplýva, že tieto usmernenia sú prijaté na základe článku 157 ods. 4 písm. a) nariadenia 2017/1001, ktorý zveruje výkonnému riaditeľovi právomoc „vykonáva[ť] všetky nevyhnutné kroky vrátane prijímania interných administratívnych pokynov a zverejňovania oznámení s cieľom zabezpečiť chod [EUIPO]“, a v súlade s článkom 153 ods. 1 písm. l) toho istého nariadenia, ktorý výslovne stanovuje, že „pred prijatím usmernení [EUIPO]… sa… uskutočňuj[e] konzultácia“ so správnou radou EUIPO. Uvedené rozhodnutia sú navyše zverejňované v *Úradnom vestníku EUIPO*, uvedenom v článku 116 ods. 1 písm. b) uvedeného nariadenia, a stanovujú dátum nadobudnutia „účinnosti“ usmernení EUIPO.

48 Z judikatúry vyplýva, že hoci usmernenia EUIPO nie sú záväzné, predstavujú referenčný zdroj pre prax EUIPO. Tieto usmernenia sú kodifikáciou postupu, ktorý navrhuje prijať samotný EUIPO, takže s výhradou ich súladu s ustanoveniami právnych predpisov vyššej právnej sily z nich vyplýva samoobmedzenie EUIPO, pretože je povinný dodržiavať pravidlá, ktoré si sám stanovil [pozri rozsudok z 8. júna 2022, Muschaweck/EUIPO – Conze (UM), T-293/21, EU:T:2022:345, body 38 a 39 a citovaná judikatúra].

49 V tomto poslednom ohľade treba pripomenúť, že Súdny dvor už rozhodol, keď rozhodoval o interných opatreniach prijatých administratívou Únie, že hoci tieto opatrenia nemožno kvalifikovať ako „právne pravidlá“, ktoré je administratíva povinná v každom prípade dodržiavať, napriek tomu ide o orientačné pravidlá postupu, ktorý treba dodržať, od ktorých sa administratíva v individuálnom prípade nemôže odkloniť bez poskytnutia odôvodnenia, ktoré je zlučiteľné so zásadou rovnosti zaobchádzania. Dotknutá administratíva sa prijatím takýchto pravidiel postupu a tým, že ich zverejnením oznámi, že odteraz ich bude uplatňovať na prípady, ktorých sa týkajú, sama obmedzuje pri výkone svojej voľnej úvahy a nemôže sa odchýliť od týchto pravidiel bez

toho, aby nebola prípadne sankcionovaná z dôvodu porušenia všeobecných právnych zásad, akými sú zásada rovnosti zaobchádzania alebo zásada ochrany legitímnej dôvery (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 209 a 211).

50 Z uvedeného vyplýva, že výkonný riaditeľ je v takom prípade, ako je tento, povinný dodržať prípadné relevantné pravidlá postupu obsiahnuté v usmerneniach EUIPO pre uplatňovanie článku 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001 a na tento účel rešpektovať zásady, ktorými sa riadi časová pôsobnosť týchto pravidiel postupu v súlade so zásadou právnej istoty. Keďže totiž také pravidlá postupu, ako sú obsiahnuté v usmerneniach EUIPO, napriek tomu, že nie sú záväzné, môžu prispieť k zaručeniu transparentnosti, predvídateľnosti a právnej istoty pri činnosti EUIPO (pozri analogicky rozsudky zo 7. marca 2002, Taliansko/Komisia, C-310/99, EU:C:2002:143, bod 52, a z 12. februára 2014, Beco/Komisia, T-81/12, EU:T:2014:71, bod 70), nemožno pripustiť, aby ich uplatňovanie nerešpektovalo také všeobecné právne zásady, ako je práve zásada právnej istoty, zvlášť pokiaľ ide o ich časovú pôsobnosť.

51 Je pravda, že v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 49 vyššie nemožno vylúčiť, že v individuálnom prípade sa výkonný riaditeľ môže odchýliť od uvedených pravidiel postupu tým, že poskytne odôvodnenie zohľadňujúce zásadu rovnosti zaobchádzania. Rovnako platí, že keďže tieto pravidlá postupu obmedzujú iba administratívu, ktorá ich prijala, nemôžu v danom prípade brániť žiadateľovi v tom, aby preukázal postavenie „vysokokvalifikovaného odborníka“ na základe iných dôkazov, ako sú tie, ktoré prípadne vyplývajú z praxe výkonného riaditeľa uvedenej v usmerneniach EUIPO.

52 S prihliadnutím na tieto zásady teda treba preskúmať, či výkonný riaditeľ v napadnutom rozhodnutí v rozpore so zásadou právnej istoty po prvé nesprávne určil deň podania žiadosti žalobkyne o výnimku a po druhé nesprávne uplatnil na túto žiadosť usmernenia EUIPO, ktoré v tento deň ešte neboli účinné.

– *Uplatnenie na prejednávanú vec*

53 V prvom rade, pokiaľ ide o deň, kedy žalobkyňa podala svoju žiadosť o výnimku, z bodu 1 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že výkonný riaditeľ sa domnieval, že žalobkyňa podala úplnú žiadosť o výnimku 9. marca 2020. Predovšetkým z bodu 4 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že podľa výkonného riaditeľa žalobkyňa v nadväznosti na list EUIPO z 30. januára 2020, ktorý reagoval na žiadosť o výnimku podanú pôvodne 10. októbra 2019, predložila 9. marca 2020 „novú žiadosť“ a že to bol v dôsledku toho deň podania žiadosti.

54 Treba však uviesť, že uvedené procesné údaje nachádzajúce sa v napadnutom rozhodnutí sú čiastočne nesprávne. Z listín predložených Všeobecnému súdu totiž vyplýva, že žalobkyňa podala svoju žiadosť o výnimku 10. októbra 2019, a že svojimi listami z 9. a 13. marca 2020 nepodala novú žiadosť o výnimku, ale iba odpovedala na list EUIPO z 30. januára 2020. Jedinou žiadosťou o výnimku podanou žalobkyňou bola teda žiadosť z 10. októbra 2019 a dôkazné prostriedky na podloženie tejto žiadosti boli podané tak v prílohe uvedenej žiadosti, ako aj v prílohe listov z 9. a 13. marca 2020.

55 Z toho vyplýva, že ako to správne tvrdí žalobkyňa, výkonný riaditeľ sa nesprávne domnieval, že jej žiadosť o výnimku bola podaná 9. marca 2020, keďže táto žiadosť bola podaná 10. októbra 2019.

56 V druhom rade, pokiaľ ide o usmernenia EUIPO, ktoré sa uplatňujú na žiadosť žalobkyne, treba uviesť nasledujúce úvahy.

57 Po prvé treba uviesť, že v čase podania uvedenej žiadosti 10. októbra 2019 boli už od 1. októbra 2017 účinné usmernenia EUIPO z roku 2017, prijaté 22. septembra 2017, pričom 1. október 2017 je aj dňom, od ktorého sa uplatňuje nariadenie 2017/1001 v súlade s jeho článkom 212 druhým odsekom. Naproti tomu usmernenia EUIPO z roku 2020 prijal výkonný riaditeľ 12. decembra 2019 a účinnosť nadobudli 1. februára 2020. Tieto usmernenia teda boli účinné v čase, keď výkonný riaditeľ prijal napadnuté rozhodnutie, teda 20. septembra 2020.

58 Po druhé treba uviesť, že pokyny nachádzajúce sa v usmerneniach EUIPO z roku 2017 a v usmerneniach z roku 2020 k postupu výkonného riaditeľa pri posudzovaní žiadostí o výnimku z požiadavky štátnej príslušnosti podľa článku 120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001 sú značne odlišné.

59 Po prvé v bode 2.3.4 v časti A oddiele 5 usmernení EUIPO z roku 2017, ktorý sa týka výnimky z požiadavky štátnej príslušnosti, sa uvádza iba to, že uvedenú výnimku možno poskytnúť za „určitých okolností“.

60 Po druhé v bode 2.3.4 v časti A oddiele 5 usmernení EUIPO z roku 2020 sa naproti tomu po uvedení, že túto výnimku možno poskytnúť za „určitých okolností“ a že ide o „výnimočné okolnosti“, konkrétne v súvislosti s výnimkou z požiadavky štátnej príslušnosti spresňuje:

„Táto podmienka stanovená právnou úpravou, podľa ktorej musí byť osoba ‚vysokokvalifikovaným odborníkom‘, vyžaduje, bez toho, aby to bolo nevyhnutne samo osebe postačujúce, že žiadateľ preukáže (podpornými dôkazmi), že jeho odborná prax:

– konkrétne súvisí s problematikou ochranných známok…,

– bola konkrétne získaná v postavení ‚zástupcu‘ v oblasti ochranných známok…“,

– týka sa konkrétneho portfólia ochranných známok…,

– bola získaná konaním na vlastnú zodpovednosť a samostatne,

– bola získaná v členskom štáte EHP, v ktorom je žiadateľ v súčasnosti oprávnený zastupovať… v zmysle článku 120 ods. 2 písm. c) [nariadenia 2017/1001],

– prekračuje požadovanú minimálnu dobu v trvaní piatich rokov…, ak sa oprávnenie na zastupovanie zakladá na praxi, a nie na kvalifikácii.

Na účely výnimky z požiadavky byť štátnym príslušníkom EHP sa nasledujúce okolnosti samé osebe nepovažujú za preukazujúce, že žiadateľ je ‚vysokokvalifikovaným odborníkom‘. Ak sú však splnené vyššie uvedené požiadavky, možno tieto okolnosti zohľadniť pri celkovom posúdení všetkých relevantných dôkazov:

– prax v iných odvetviach práva súvisiacich s duševným vlastníctvom než sú ochranné známky a dizajny…,

– formálne tituly…,

– prax získaná pod dohľadom, s pomocou tretej osoby, v tíme, atď.,

– publikácie, štúdie alebo články uverejnené v recenzovaných časopisoch alebo v špecializovaných dielach, knihy, pedagogická prax v oblasti duševného vlastníctva.“

61 Inými slovami usmernenia EUIPO z roku 2020 uvádzajú zoznam šiestich minimálnych kumulatívnych požiadaviek týkajúcich sa odbornej praxe, ktorých preukázanie overuje výkonný riaditeľ pri svojom posúdení, ako aj štyri okolnosti, ktoré výkonný riaditeľ samé osebe nepovažuje za dostatočné, ale ktoré možno zohľadniť, ak sú splnené uvedené požiadavky.

62 Usmernenia EUIPO z roku 2020 tak uvádzajú kritériá posúdenia žiadostí o výnimku z podmienky štátnej príslušnosti, ktoré sa nenachádzali v usmerneniach EUIPO z roku 2017, a opisujú teda nový, reštriktívnejší postup výkonného riaditeľa v porovnaní s postupom opísaným v usmerneniach EUIPO z roku 2017. V súvislosti s tvrdením EUIPO, že usmernenia EUIPO z roku 2020 nezmenili postup výkonného riaditeľa, ktorý bol podľa starých usmernení z roku 2017 taký istý, stačí uviesť, že toto tvrdenie nie je nijako podložené, rovnako ako nie je podložené ani tvrdenie, že všetky žiadosti podané podľa nariadenia 2017/1001 boli posúdené rovnako.

63 Treba teda uviesť, že rôzne pokyny obsiahnuté v usmerneniach EUIPO z roku 2017 a z roku 2020 k postupu výkonného riaditeľa pri posudzovaní žiadosti o výnimku zo štátnej príslušnosti môžu mať značný vplyv nielen na posúdenie žiadosti o výnimku výkonným riaditeľom, ale už skôr na obsah takejto žiadosti, ba dokonca na rozhodnutie podať takúto žiadosť. Bez toho, aby bola dotknutá možnosť žiadateľa preukázať, že má postavenie „vysokokvalifikovaného odborníka“ na základe iných kritérií, než sú tie, ktoré sú uvedené v týchto usmerneniach v súlade s bodom 51 vyššie, totiž tieto pokyny umožňujú žiadateľom prípadne predvídať, na základe akých kritérií bude môcť výkonný riaditeľ posúdiť žiadosť o výnimku. Z tohto pohľadu má teda preukázanie, že osoba má postavenie „vysokokvalifikovaného odborníka“ s prihliadnutím na „výnimočné okolnosti“ zahŕňajúce splnenie šiestich minimálnych kumulatívnych požiadaviek týkajúcich sa odbornej praxe v zmysle usmernení EUIPO z roku 2020, zjavne odlišný rozsah od preukázania toho istého postavenia s prihliadnutím na „určité okolnosti“ relevantné v zmysle usmernení EUIPO z roku 2017.

64 Po tretie, hoci v napadnutom rozhodnutí neboli formálne špecifikované uplatnené usmernenia EUIPO, výkonný riaditeľ do bodu 14 uvedeného rozhodnutia výslovne prevzal požiadavky a okolnosti nachádzajúce sa v usmerneniach z roku 2020 (pripomenuté v bode 60 vyššie) a v bode 15 tohto rozhodnutia uviedol, že žiadosť a dôkazy žalobkyne treba preskúmať s prihliadnutím na tieto hľadiská. V bode 20 napadnutého rozhodnutia tak výkonný riaditeľ uviedol, že žalobkyňa nemôže dostať výnimku v zmysle vysvetlení obsiahnutých v uvedenom bode 14. Okrem toho v bode 23 napadnutého rozhodnutia výkonný riaditeľ pripomenul, že v bode 14 toho istého rozhodnutia sú definované požiadavky a okolnosti umožňujúce získať výnimku, a uviedol, že nové usmernenia EUIPO z roku 2020 nezmenili postup, ktorý sa uplatňoval počas účinnosti usmernení EUIPO z roku 2017, keďže jediným rozdielom bolo, že nové usmernenia ponúkali ďalšie podrobnosti pre lepšiu orientáciu tak žiadateľov, ako aj EUIPO.

65 Z napadnutého rozhodnutia teda vyplýva, že výkonný riaditeľ preskúmal žiadosť žalobkyne o výnimku na základe pokynov obsiahnutých v usmerneniach EUIPO z roku 2020.

66 Podľa judikatúry pripomenutej v bodoch 44 a 46 vyššie sa však pri posúdení žiadosti o výnimku musia uplatniť pravidlá správania účinné v čase daných skutkových okolností, teda v deň podania tejto žiadosti, a nie pravidlá účinné v čase prijatia napadnutého rozhodnutia. V tomto prípade v deň podania uvedenej žiadosti usmernenia EUIPO z roku 2020 neboli účinné a dokonca ešte neboli prijaté, pričom usmerneniami účinnými v tento deň boli usmernenia z roku 2017. Navyše nebolo nijako preukázané, že nové usmernenia EUIPO z roku 2020 nezmenili postup výkonného riaditeľa uplatňovaný počas účinností usmernení EUIPO z roku 2017.

67 S prihliadnutím na okolnosti preskúmané v bodoch 57 až 66 vyššie z toho vyplýva, že výkonný riaditeľ v rozpore so zásadou právnej istoty posúdil žiadosť žalobkyne o výnimku s prihliadnutím na pravidlá postupu nachádzajúce sa v usmerneniach EUIPO z roku 2020, ktoré neboli účinné v deň podania uvedenej žiadosti, takže žalobkyňa nemohla predvídať, že jej žiadosť bude posúdená podľa týchto nových pravidiel, ktoré sú reštriktívnejšie ako pravidlá obsiahnuté v usmerneniach EUIPO z roku 2017.

68 Keďže teda výkonný riaditeľ porušil zásadu právnej istoty tým, že posúdil žiadosť žalobkyne o výnimku podanú podľa článku120 ods. 4 písm. b) nariadenia 2017/1001 s prihliadnutím na pravidlá postupu, ktoré neboli účinné v deň podania tejto žiadosti, treba vyhovieť prvému žalobnému dôvodu a na tomto základe zrušiť napadnuté rozhodnutie.

69 Všeobecný súd však považuje za vhodné preskúmať aj štvrtý žalobný dôvod.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení práva byť vypočutý

70 Žalobkyňa na základe článkov 94 a 97 nariadenia 2017/1001 tvrdí, že v prílohe svojej žiadosti o výnimku z 10. októbra 2019 predložila doklady, ktoré mali preukazovať, že je vysokokvalifikovanou odborníčkou, a že EUIPO vo svojej odpovedi z 30. januára 2020 uviedol, že výnimka jej nebude udelená iba z dôvodu, že vykonáva svoju činnosť v inom členskom štáte (Nemecko), než v ktorom je oprávnená na zastupovanie (Írsko). Vo svojich odpovediach z 9. a 13. marca 2020 tak reagovala iba na námietku týkajúcu sa „miesta“ jej činnosti. Žalobkyňa dodáva, že na list z 30. januára 2020 odpovedala z vlastnej iniciatívy. V uvedenom liste sa EUIPO odvolával na neprípustnosť žiadosti iba na základe námietky týkajúcej sa miesta činnosti a nevzniesol žiadnu inú námietku alebo otázku, a to ani v súvislosti s dôkazom, že žalobkyňa je vysokokvalifikovanou odborníčkou. Žalobkyňa podotýka, že vo svojej odpovedi z 9. a 13. marca 2020 reagovala iba na to, čo sa zdalo byť problémom prípustnosti jej žiadosti, ale že ak by bola vyzvaná na predloženie ďalších podrobností týkajúcich sa jej kvalifikácie, bola by ich predložila.

71 EUIPO k tomu uvádza, že žalobkyňa mohla predložiť pripomienky a dôkazné prostriedky, ktoré boli zohľadnené. Navyše, keďže napadnuté rozhodnutie bolo prijaté na základe jej žiadosti a dôkazných prostriedkov ktoré predložila, nemôže tvrdiť, že nebola vypočutá pred prijatím rozhodnutia, ktoré sama iniciovala. EUIPO dodáva, že je ťažké pochopiť, čo bránilo žalobkyni v tom, aby predložila všetky dôkazné prostriedky, ktoré mala k dispozícii, aby preukázala, že je vysokokvalifikovanou odborníčkou.

– *Úvodné pripomienky k uplatniteľným právnym zásadám*

72 Na úvod treba uviesť, že článok 97 nariadenia 2017/1001, na ktorý sa žalobkyňa odvoláva, je úplne irelevantný, pokiaľ ide o jej právo byť vypočutá, keďže upravuje právomoc orgánov EUIPO prijať opatrenia týkajúce sa dokazovania.

73 Naproti tomu podľa článku 94 ods. 1 druhej vety nariadenia 2017/1001 sa rozhodnutia EUIPO môžu zakladať iba na dôvodoch alebo dôkazoch, ku ktorým mali účastníci konania možnosť vyjadriť sa.

74 Toto ustanovenie predstavuje osobitné uplatnenie všeobecnej zásady ochrany práva na obhajobu zakotvenej okrem iného v článku 41 ods. 2 písm. a) Charty základných práv Európskej únie, podľa ktorej osobám, ktorých záujmy sú dotknuté rozhodnutiami orgánov verejnej moci, musí byť umožnené účinne vyjadriť svoje stanovisko [rozsudok z 21. apríla 2021, Hasbro/EUIPO – Kreativni Dogadaji (MONOPOLY), T-663/19, EU:T:2021:211, bod 119].

75 Právo byť vypočutý upravené v článku 94 nariadenia 2017/1001 sa vzťahuje na všetky skutkové a právne okolnosti, ktoré tvoria základ rozhodovacieho aktu, ale nie na konečné stanovisko, ktoré správny orgán zamýšľa prijať (rozsudok z 21. apríla 2021, MONOPOLY, T-663/19, EU:T:2021:211, bod 120).

76 Uvedené právo zaručuje každému možnosť oznámiť účinne a efektívne svoj názor v priebehu správneho konania, a to skôr, ako bude prijaté akékoľvek rozhodnutie, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy (rozsudok zo 4. apríla 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 53).

77 Dodržiavanie tohto práva sa vyžaduje bez ohľadu na povahu správneho konania vedúceho k prijatiu individuálneho opatrenia, aj keby to uplatniteľná právna úprava nestanovovala. Tak je to okrem iného v prípade, keď má administratíva v úmysle prijať rozhodnutie v reakcii na žiadosť, ktorú osoba podala z vlastnej iniciatívy (rozsudok z 23. septembra 2020, UE/Komisia, T-338/19, EU:T:2020:430, body 48 a 50).

78 Podľa judikatúry porušenie práva byť vypočutý vedie k zrušeniu rozhodnutia prijatého na konci predmetného správneho konania len vtedy, ak by bez tejto vady mohlo toto konanie dospieť k inému výsledku. V tejto súvislosti nemožno od žalobcu namietajúceho porušenie svojho práva byť vypočutý požadovať, aby preukázal, že dotknutý akt by mal iný obsah, ale iba to, že takáto možnosť nie je úplne vylúčená (rozsudky z 18. júna 2020, Komisia/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, body 105 a 106, a z 12. júla 2023, IFIC Holding/Komisia, T-8/21, EU:T:2023:387, body 123 a 124).

79 Posúdenie tejto otázky sa musí navyše uskutočniť v závislosti od skutkových a právnych okolností, ktoré sú špecifické pre každú vec (rozsudky z 18. júna 2020, Komisia/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, bod 107, a z 12. júla 2023, IFIC Holding/Komisia, T-8/21, EU:T:2023:387, bod 125).

– *Pripomenutie kontextu*

80 V žiadosti z 10. októbra 2019 žalobkyňa žiadala o výnimku z požiadavky štátnej príslušnosti tým, že vyhlásila, že je vysokokvalifikovanou odborníčkou. Ako vyplýva z políčok označených pod písmenami d), g) a h) časti 2 formulára žiadosti, žalobkyňa sa oprela o svoju „odbornú prax získanú pod dohľadom, s pomocou tretej osoby, v tíme, atď.“, o svoju „formálnu kvalifikáciu“

a o svoje „publikácie, štúdie alebo články uverejnené v recenzovaných časopisoch alebo v špecializovaných dielach, autorstvo kníh, pedagogickú prax v oblasti duševného vlastníctva, atď.“.

81 Na tento účel žalobkyňa v prílohe svojej žiadosti o výnimku predložila tri dôkazné prostriedky: výňatok zo svojej pracovnej zmluvy, svoj vysokoškolský diplom a výňatok z tretieho vydania knihy v oblasti duševného vlastníctva, vydaného v roku 2015.

82 V liste z 30. januára 2020 EUIPO uviedol najprv to, že žalobkyňa mala preukázať svoju odbornú prax v členskom štáte oprávnenia, teda v Írsku; ďalej to, že okrem osvedčenia vydaného írskym úradom duševného vlastníctva uvádzajúceho, že žalobkyňa je zapísaná v registri zástupcov v oblasti ochranných známok, nepredložila ďalší dôkaz, aby preukázala, že je vysokokvalifikovanou odborníčkou v Írsku, keďže ostatné dôkazy sa týkali Nemecka a Holandska (názvy všetkých troch krajín bol písané tučným písmom); a napokon to, že žiadosť o výnimku bola neprípustná, pretože neobsahovala požadované dôkazné prostriedky. Okrem toho sa v liste uvádzalo, že žalobkyňa môže kedykoľvek podať novú žiadosť a pre informáciu bol prevzatý výňatok z textu budúcich usmernení EUIPO z roku 2020 (vrátane časti prevzatej do bodu 60 vyššie).

83 Žalobkyňa vo svojich listoch z 9. a 13. marca 2020 tvrdila, že usmernenia EUIPO z roku 2017 nevyžadovali, aby odborná prax bola získaná v členskom štáte oprávnenia, že nové usmernenia EUIPO z roku 2020 sa nemali uplatňovať na jej situáciu, že nesúhlasí s požiadavkou na odbornú prax v členskom štáte oprávnenia, nachádzajúcou sa v týchto usmerneniach z roku 2020, a že okrem otázok týkajúcich sa práva Únie pracovala na otázkach v oblasti ochranných známok súvisiacich s Írskom.

84 Na tento účel žalobkyňa v prílohe svojich listov z 9. a 13. marca 2020 predložila tri dôkazné prostriedky: snímku obrazovky registra írskych zástupcov v oblasti ochranných známok, ako aj osvedčenie o jej zápise v tomto registri, list od svojho bývalého zamestnávateľa a list od nemeckej akademickej inštitúcie týkajúci sa jej konzultačnej činnosti.

85 Výkonný riaditeľ v napadnutom rozhodnutí po tom, čo preskúmal dôkazné prostriedky predložené žalobkyňou (body 17 až 19), najprv uviedol, že hoci vo svojom súhrne tieto dôkazné prostriedky umožňovali domnievať sa, že žalobkyňa je kvalifikovanou odborníčkou, neumožňovali dospieť k záveru, že je „vysokokvalifikovaná“ (bod 20). Ďalej výkonný riaditeľ uviedol, že žalobkyňa nepreukázala podstatnú odbornú prax v Írsku a že v každom prípade predložené dôkazné prostriedky neumožňovali preukázať ani to, že je vysokokvalifikovaná v Nemecku alebo v Holandsku (bod 21). Napokon výkonný riaditeľ uviedol, že hoci dôkazné prostriedky preukazovali, že žalobkyňa je oprávnená konať pred írskym úradom duševného vlastníctva v oblasti ochranných známok, nepreukazovali, že žalobkyňa išla nad rámec tejto minimálnej požiadavky, a teda neumožňovali domnievať sa, že je vysokokvalifikovanou odborníčkou v Írsku alebo v akomkoľvek inom štáte (bod 22).

– *O existencii procesnej vady*

86 V prvom rade v rozsahu, v akom napadnuté rozhodnutie zamieta žiadosť o výnimku z požiadavky štátnej príslušnosti podanú žalobkyňou na účely jej zápisu do zoznamu oprávnených zástupcov, treba uviesť, že toto rozhodnutie je individuálne platným aktom, ktorý nepriaznivo ovplyvňuje záujmy žalobkyne. Výkonný riaditeľ bol v dôsledku toho v súlade s judikatúrou pripomenutou v bodoch 76 a 77 vyššie povinný vypočuť žalobkyňu pred prijatím napadnutého rozhodnutia.

Tvrdenia EUIPO, ktoré naznačujú, že výkonný riaditeľ nemal takúto povinnosť z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie nadväzovalo na žiadosť samotnej žalobkyne, treba zamietnuť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. septembra 2020, UE/Komisia, T-338/19, EU:T:2020:430, bod 50).

87 V druhom rade treba uviesť, že v nadväznosti na žiadosť žalobkyne o výnimku jej EUIPO odovzdal list z 30. januára 2020, na ktorý žalobkyňa odpovedala listami z 9. a 13. marca 2020. To však nevyhnutne neznamená, že žalobkyni bolo umožnené, aby „účinne a efektívne“ vyjadrila svoj názor, ako to vyžaduje judikatúra pripomenutá v bode 76 vyššie.

88 Po prvé totiž, ako vyplýva z listín predložených na Všeobecnom súde, EUIPO v liste z 30. januára 2020 neposkytol žalobkyni žiadne informácie o samotnej povahe tohto listu, ako ani o priebehu preskúmania jej žiadosti o výnimku, ani ju nevyzval, aby predložila svoje prípadné pripomienky k námietkam, ktoré EUIPO vzniesol. Navyše nie je sporné, že žalobkyňa odpovedala na tento list svojimi listami z 9. a 13. marca 2020 z vlastnej iniciatívy.

89 Po druhé, ako vyplýva z bodu 82 vyššie a z listín predložených Všeobecnému súdu, EUIPO v liste z 30. januára 2020 dospel k záveru, že žiadosť žalobkyne o výnimku bola „neprípustná“ vzhľadom na chýbajúce dôkazné prostriedky predložené na jej podporu. V tomto liste sa predovšetkým spresňovalo, že žalobkyňa mala získať odbornú prax v členskom štáte oprávnenia, v tomto prípade v Írsku, a že okrem osvedčenia vydaného írskym úradom duševného vlastníctva nebol predložený žiadny iný dôkazný prostriedok na preukázanie, že je vysokokvalifikovanou odborníčkou „v Írsku“, pretože ostatné predložené dôkazné prostriedky sa týkali Nemecka a Holandska. Mená týchto troch krajín boli okrem toho v uvedenom liste napísané tučným písmom, čo prispelo k zdôrazneniu kľúčového významu, ktorý mala pre EUIPO krajina, na ktorú sa vzťahovalo dokazovanie zo strany žalobkyne.

90 Žalobkyňa teda vo svojich listoch z 9. a 13. marca 2020 odpovedala na námietku, ktorú vzniesol EUIPO, pričom spochybnila relevanciu požiadavky praxe v členskom štáte oprávnenia a predložila dôkazné prostriedky týkajúce sa jej činnosti súvisiacej s Írskom.

91 Napadnuté rozhodnutie však už neodkazuje na žiadnu „neprípustnosť“ žiadosti, ale z vecného hľadiska odmieta udeliť žalobkyni požadovanú výnimku, pričom sa vo svojom bode 21 zakladá nielen na neexistencii dôkazných prostriedkov majúcich súvislosť s Írskom, ale vo svojich bodoch 20 a 22 aj na neexistencii dôkazných prostriedkov umožňujúcich domnievať sa, že žalobkyňa bola „vysokokvalifikovaná“, pričom výkonný riaditeľ uznal, že žalobkyňa bola kvalifikovanou odborníčkou. Ako totiž vyplýva z bodov 20 až 22 napadnutého rozhodnutia, námietka spojená s miestom odbornej praxe je teraz základom iba časti odôvodnenia výkonného riaditeľa zohľadneného v napadnutom rozhodnutí, ktoré sa zakladá aj a hlavne na celkovo príliš nízkej úrovni predložených dôkazných prostriedkov, ktoré podľa výkonného riaditeľa neumožňujú domnievať sa, že žalobkyňa je „vysokokvalifikovaná“, hoci je kvalifikovaná.

92 Treba teda konštatovať, že vzhľadom na rozdiel medzi námietkami uvedenými v liste z 30. januára 2020 a námietkami, ktoré zohľadnil výkonný riaditeľ v napadnutom rozhodnutí, výkonný riaditeľ neumožnil žalobkyni, aby počas správneho konania, ktoré viedlo k prijatiu tohto rozhodnutia, účinne a efektívne vyjadrila svoj názor na celkovo príliš nízku úroveň predložených dôkazných prostriedkov a prípadne, aby vysvetlila, prečo tieto dôkazné prostriedky preukazovali, že je nielen kvalifikovaná, ale aj vysokokvalifikovaná. Naopak namiesto toho, aby list z 30. januára 2020 žalobkyni umožnil účinne a efektívne vyjadriť jej názor v tejto súvislosti, ju tento list viedol k tomu, že sa sústredila iba na jedno hľadisko, ktoré malo v napadnutom rozhodnutí obmedzený význam, a to na krajinu odbornej praxe.

93 Z uvedeného vyplýva, že výkonný riaditeľ riadne nevypočul žalobkyňu počas správneho konania, ktoré viedlo k prijatiu napadnutého rozhodnutia a v dôsledku toho porušil jej právo byť vypočutá.

– *O dôsledkoch procesnej vady*

94 Pokiaľ ide o dôsledky, ktoré treba vyvodiť zo zistenia urobeného v bode 93 vyššie, v súlade s judikatúrou pripomenutou v bodoch 78 a 79 vyššie treba určiť, či vzhľadom na špecifické skutkové a právne okolnosti prejednávanej veci, žalobkyňa dostatočne preukázala, že bez uvedenej procesnej vady možnosť, že napadnuté rozhodnutie mohlo mať iný obsah, nie je úplne vylúčená.

95 V tejto súvislosti treba uviesť, že v písomnostiach podaných na Všeobecný súd žalobkyňa mnohokrát odkázala na dôkazné prostriedky, ktoré mohla predložiť výkonnému riaditeľovi, ak by bola bývala vypočutá počas správneho konania, ktoré viedlo k prijatiu napadnutého rozhodnutia. Navyše z dôvodu, že takéto dôkazné prostriedky nemohla predložiť výkonnému riaditeľovi, ich žalobkyňa predložila Všeobecnému súdu v prílohe žaloby, repliky a pripomienok po vrátení veci.

96 Na úvod treba preskúmať prípustnosť dôkazných prostriedkov predložených žalobkyňou na Všeobecnom súde, ktorú EUIPO spochybňuje. EUIPO totiž tvrdí, že dôkazné prostriedky predložené žalobkyňou v prílohách A.11, A.15, A.18 až A.22 a A.24 až A.28 žaloby, v prílohách C.1 až C.5 repliky a v prílohách E.1 až E.3 pripomienok po vrátení veci sú neprípustné, pretože boli po prvýkrát predložené na Všeobecnom súde. Žalobkyňa naproti tomu k tomu uvádza, že uvedené dôkazné prostriedky sú prípustné, pretože nemala príležitosť byť vypočutá a až na Všeobecnom súde mala po prvýkrát možnosť predložiť ich.

97 V rozsahu, v akom majú uvedené prílohy poskytnúť informáciu o dôkazných prostriedkoch, ktoré žalobkyňa mohla predložiť výkonnému riaditeľovi, ak by bola bývala vypočutá, treba námietku EUIPO zamietnuť. Uvedené prílohy totiž neboli predložené preto, aby Všeobecný súd nahradil výkonného riaditeľa a vykonal nové posúdenie žiadosti žalobkyne na základe dôkazných prostriedkov, ktoré výkonný riaditeľ nemal k dispozícii, ale majú iba podložiť žalobný dôvod žalobkyne založený na porušení jej práva byť vypočutá.

98 Z tohto pohľadu teda treba dôkazné prostriedky uvedené v bode 96 vyššie, ktorých prípustnosť EUIPO spochybnil, považovať za prípustné. Okrem toho to platí aj pre prílohy A.17 a A.29 žaloby, na ktoré sa nevzťahuje námietka EUIPO.

99 Treba teda preskúmať, či tvrdenia žalobkyne založené na uvedených dôkazných prostriedkoch umožňujú preukázať, že ak by bola bývala vypočutá, nie je úplne vylúčené, že konanie mohlo mať iný výsledok.

100 V tejto súvislosti treba na úvod uviesť, že na prvý pohľad sa zdá, že viaceré z týchto dôkazných prostriedkov sú v rámci takého preskúmania irelevantné, keďže sa zdá, že ide o dôkazné prostriedky týkajúce sa činností žalobkyne po prijatí napadnutého rozhodnutia (prílohy C.1 až C.3 a C.5 repliky a prílohy E.1 až E.3 pripomienok pro vrátení veci), dôkazné prostriedky, ktoré sa netýkajú priamo žalobkyne (prílohy A.18, A.22 a A.24 žaloby a príloha C.4 repliky) alebo dôkazné prostriedky, ktoré sa netýkajú práva ochranných známok (prílohy A.25 až A.29 žaloby).

101 Naproti tomu nemožno úplne vylúčiť, že ostatné dôkazné prostriedky, na ktoré žalobkyňa odkazuje v prílohách A.11, A.15, A.17, A.19 až A.21 a A.26 až A.28 žaloby, jej mohli umožňovať, ak by bola bývala vypočutá počas správneho konania, ktoré viedlo k prijatiu napadnutého

rozhodnutia, aby predložila viac dôkazov súvisiacich s kvalifikáciou uvedenou v bode 80 vyššie, ktoré podľa nej vyplývali z práce vykonávanej u jej bývalého zamestnávateľa, z jej štúdia a z výskumnej, publikačnej a pedagogickej činnosti.

102 Hoci je totiž pravda, že niektoré z uvedených dôkazných prostriedkov sú listami vyhotovenými po prijatí napadnutého rozhodnutia (prílohy A.15, A.20 a A.21) a životopisom bez dátumu (príloha A.11), na prvý pohľad sa zdá, že sa vzťahujú na činnosti žalobkyne pred prijatím napadnutého rozhodnutia, a preto nemožno vylúčiť, že ak by bola bývala vypočutá počas konania, ktoré viedlo k prijatiu tohto rozhodnutia, mohla predložiť takéto dôkazy aj výkonnému riaditeľovi tým, že by si ich zabezpečila skôr.

103 Treba teda uviesť, že tvrdenia a dôkazné prostriedky predložené na Všeobecnom súde umožňujú domnievať sa, že ak by žalobkyňa bola bývala vypočutá počas správneho konania, ktoré viedlo k prijatiu napadnutého rozhodnutia, nemožno úplne vylúčiť, že výsledok tohto konania by mohol byť iný, predovšetkým pokiaľ ide o posúdenie úrovne jej odbornej kvalifikácie, pričom treba pripomenúť, že vykonať takéto posúdenie neprináleží Všeobecnému súdu, ale iba výkonnému riaditeľovi.

104 Treba preto vyhovieť štvrtému žalobnému dôvodu a aj na tomto základe zrušiť napadnuté rozhodnutie, pričom nie je potrebné preskúmať tretí a piaty žalobný dôvod.

O trovách

105 Podľa článku 219 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu v rozhodnutiach Všeobecného súdu vydaných po zrušení a vrátení veci Všeobecný súd rozhodne jednak o trovách konania na Všeobecnom súde a jednak o trovách odvolacieho konania na Súdnom dvore.

106 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

107 Keďže EUIPO v podstatnej časti nemal vo veci úspech, je opodstatnené uložiť mu povinnosť znášať jeho vlastné trovy konania, ako aj nahradiť trovy konania, ktoré vznikli žalobkyni v konaní na Všeobecnom súde a v odvolacom konaní na Súdnom dvore v súlade s návrhmi žalobkyne.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (druhá rozšírená komora)

rozhodol takto:

1. **Rozhodnutie výkonného riaditeľa Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) č. ER 93419-2020 z 30. septembra 2020 týkajúce sa žiadosti o výnimku, ktorú podala pani Nigar Kirimova podľa článku 120 ods. 4 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannej známke Európskej únie, sa zrušuje.**

2. **Žaloba sa v zostávajúcej časti zamieta.**

3. **EUIPO je povinný nahradiť trovy konania na Všeobecnom súde a na Súdnom dvore.**

Marcoulli Tomljenović Norkus

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 25. septembra 2024.

Podpisy